

Jarosław Szczechowicz

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

ORCID: 0000-0002-4546-3178

jaroslaw.szczechowicz@gmail.com

Odrzucenie zażalenia w świetle ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw – wybrane zagadnienia

Uwagi wprowadzające

Praktyka sądowa dostrzega obowiązującą od dnia 7 listopada 2019 r. istotną zmianę dotyczącą sposobu zaskarżania postanowień wydanych przez sąd I instancji na posiedzeniu niejawnym oraz wyroków, wprowadzoną ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw¹. Celem środków zaskarżenia jest wyeliminowanie z obrotu prawnego wadliwych zarówno merytorycznie, jak i procesowo orzeczeń sądowych wskutek żądania uprawnianego podmiotu². Wprowadzono zmianę w toku postępowania odwoławczego, modyfikując przebieg dotychczasowego postępowania apelacyjnego i zażaleniowego. W poprzednio obowiązującym stanie prawnym, stosownie do art. 357 § 2 k.p.c., postanowienia wydane na posiedzeniu niejawnym sąd doręczał z urzędu obu stronom, chyba że przepis szczególny stanowił inaczej. W sytuacji, w której stronie przysługiwał środek zaskarżenia, doręczeniu podlegało postanowienie z uzasadnieniem sporządzonym przez sąd z urzędu. Doręczając postanowienie, sąd pouczał stronę występującą w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o dopuszczalności, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia. Zasada ta korelowała z treścią art. 394 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej jako k.p.c.),

¹ Dz.U. z 2019 r., poz. 1469, dalej jako ustawa nowelizująca.

² K. Flaga-Gieruszyńska, A. Zieliński, *Zażalenie w postępowaniu cywilnym. Komentarz praktyczny z orzecnictwem. Wzory pism procesowych*, Warszawa 2020, s. 9.

przewidującym że termin do wniesienia zażalenia jest tygodniowy i liczy się od doręczenia postanowienia, a gdy strona nie zażądała w terminie przepisany doręczenia postanowienia zapadłego na rozprawie – od ogłoszenia postanowienia. Podobnie co do zasady kwestia ta była unormowana w przypadku apelacji – w stanie prawnym poprzedzającym wejście w życie ustawy nowelizującej Kodeks postępowania cywilnego nie uzależniał dopuszczalności zażalenia czy apelacji od uprzedniego wystąpienia z wnioskiem o uzasadnienie skarżonego orzeczenia. Zgodnie z art. 369 § 1 i 2 k.p.c. w dawnym brzmieniu strona mogła wnieść apelację w terminie dwutygodniowym od doręczenia jej wyroku z uzasadnieniem, a jeżeli strona nie zgłosiła wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia, termin do wniesienia apelacji biegł od dnia, w którym upłynął termin do zgłoszenia wniosku. Z kolei skargę na orzeczenie referendarza sądowego, stosownie do art. 39822 § 4 k.p.c. w dawnym brzmieniu, należało wnieść w terminie tygodniowym od dnia doręczenia stronie postanowienia, chyba że przepis szczególny stanowił inaczej. Jeżeli postanowienie referendarza sądowego wydane na posiedzeniu niejawnym było zaskarżalne, doręczenie następowało z uzasadnieniem sporządzanym z urzędu (art. 357 § 2 k.p.c. w dawnym brzmieniu w związku z art. 3621 k.p.c.).

Odmienne rozwiązanie dotyczyło jedynie skargi kasacyjnej, której skuteczne złożenie było jeszcze przed wejściem w życie ustawy nowelizacyjnej, uprzednio uwarunkowane wystąpieniem z wnioskiem o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem. Powyższe stanowisko znajduje uzasadnienie w treści przepisu art. 3985 § 1 k.p.c., który wiąże otwarcie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej z doręczeniem orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej³.

Można więc przyjąć, że poprzednio obowiązujące przepisy (art. 369 § 2 k.p.c.) dopuszczały wniesienie zarówno apelacji, jak i zażalenia od postanowienia ogłoszonego na posiedzeniu jawnym (art. 357 § 1 k.p.c.) z pominięciem uprzedniego wniosku strony skarżącej o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia i jego doręczenie z uzasadnieniem. Wskazane unormowania były jednoznaczne, a ich stosowanie w praktyce nie nastęrczało jakichkolwiek wątpliwości.

W tym aspekcie pojawiają się specyficzne dla prawa procesowego zagadnienia związane przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia w odniesieniu uprzedniego obowiązku wystąpienia przez stronę z wnioskiem o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia. Zwrócić jednak trzeba już w tym miejscu uwagę, że ustawa nowelizująca znacząco zmieniła reguły uzasadniania, doręczania oraz zaskarżania orzeczeń sądowych wydanych zarówno na posiedzeniu jawnym, jak i niejawnym. Tym samym w istotny sposób zmodyfikowano kształt

³ Por. przykładowo postanowienie SN z 9 września 2020 r., sygn. akt II CZ 34/20, Legalis nr 2486268.

dotychczasowego modelu postępowania apelacyjnego i postępowania zażaleniowego⁴.

W niniejszym opracowaniu uwaga skoncentrowana zostanie na dwóch podstawowych zagadnieniach: po pierwsze, czy złożenie przez stronę wniosku o sporządzenie uzasadnienia postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym i jego doręczenie stanowi procesową przesłankę dopuszczalności zażalenia; po drugie, jakie konsekwencje prawne wywołuje niezgodne z art. 357 § 2 i 2¹ k.p.c. doręczenie stronie przez sąd z urzędu odpisu postanowienia z uzasadnieniem sporządzonym bez wniosku strony w aspekcie dopuszczalności zaskarżenia tego postanowienia. W opracowaniu podjęta będzie próba udzielenia odpowiedzi na te pytania, uwzględniając przede wszystkim aktualny dorobek judykatury. Omówienie zagadnień związanych z problematyką objętą tytułem artykułu daje się usprawiedliwić nie tylko jej dyskusyjnym i rodzącym wątpliwości charakterem.

Złożenie przez stronę wniosku o sporządzenie uzasadnienia postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym jako przesłanka dopuszczalności zażalenia

Przed omówieniem pierwszego zagadnienia należy poczynić pewne uwagi wstępne i przypomnieć, że stosownie do aktualnie obowiązującego art. 357 § 2 k.p.c. postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym sąd doręcza z urzędu stronom, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Doręczając postanowienie stronie niezastępowanej przez adwokata, radcę prawnego, rzeczownika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, należy ją pouczyć o dopuszczalności, warunkach, terminie i sposobie złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia tego postanowienia i wniesienia środka zaskarżenia albo o tym, że postanowienie nie podlega uzasadnieniu lub zaskarżeniu. Zgodnie z art. 357 § 21 k.p.c., dodanym przez ustawę z dnia 4 lipca 2019 r., która weszła w życie dnia 7 listopada 2019 r., postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym sąd uzasadnia tylko wtedy, gdy podlega ono zaskarżeniu, i tylko na żądanie strony zgłoszone w terminie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia⁵. Postanowienie z uzasadnieniem doręcza się tylko

⁴ M. Dziembowska, *Przyśpieszenie postępowania jako cel zmiany postępowania zażaleniowego po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego z dnia 4 lipca 2019 r.*, „Studia Prawnoustrojowe” 2021, nr 53, s. 87.

⁵ Do przepisu art. 357 k.p.c. również dodano § 5, którego istotą jest wprowadzenie możliwości uzasadnienia orzeczenia, jeśli sąd uzna to za niezbędne. Wydając postanowienie, nawet niepodlegające zaskarżeniu, sąd może bez wniosku strony sporządzić skrócone uzasadnienie, jeżeli, mając na względzie okoliczności sprawy, uzna, że pozwoli to na usprawienie postępowania, a nawet uzasadnienie na zasadach ogólnych. Celem tego rozwiązania jest wprowadzenie możliwości przedstawienia stronie jej rzeczywistej sytuacji procesowej, w sytuacji gdy sąd uzna, że strona nie ma

tej stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia i doręczenia postanowienia z uzasadnieniem (357 § 1 k.p.c.).

W związku z tą regulacją została również zmieniona treść przepisu art. 394 § 2 k.p.c. przewidująca, że termin do wniesienia zażalenia wynosi tydzień od dnia doręczenia postanowienia z uzasadnieniem. Jeżeli przy wydaniu postanowienia sąd odstąpił od jego uzasadnienia, termin liczy się od dnia ogłoszenia postanowienia, a jeżeli podlegało ono doręczeniu – od dnia jego doręczenia (por. art. 357 § 6 k.p.c.). Omawiana regulacja wpisuje się w szerszą grupę wprowadzonych przez ustawę nowelizującą zmian, których celem było wyłączenie możliwości wnoszenia środków odwoławczych wprost, tj. bez uprzedniego wniosku o uzasadnienie. W związku z tym ustawodawca dodanym ustawą nowelizacyjną art. 25b ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych⁶ wprowadził dodatkowy obowiązek uiszczenia opłaty sądowej od wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia i jego doręczenie z uzasadnieniem. Przepis ten przewiduje opłatę stałą w kwocie 100 zł, którą pobiera się od wniosku o doręczenie orzeczenia albo zarządzenia z uzasadnieniem zgłoszonego w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia, albo doręczenia tego orzeczenia, albo zarządzenia. Stosownie zaś do art. 25b ust. 2 u.k.s.c. w przypadku wniesienia środka zaskarżenia opłatę uiszczoną od wniosku o doręczenie orzeczenia albo zarządzenia z uzasadnieniem zalicza się na poczet opłaty od środka zaskarżenia. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu ustawy nowelizującej, „konsekwencją przywrócenia opłaty sądowej od wniosku o uzasadnienie orzeczenia jest wprowadzenie zasady, że złożenie tego wniosku jest konieczną przesłanką wniesienia środka zaskarżenia”⁷.

W konsekwencji, jak zwrócił uwagę Sąd Najwyższy, w stanie prawnym obowiązującym od dnia 7 listopada 2019 r. – o ile nie ma zastosowania art. 394 § 2 zdanie drugie k.p.c. – zażalenie nieopprzedzone złożonym skutecznie wnioskiem o sporządzenie uzasadnienia postanowienia podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne „z innych przyczyn” (art. 394¹ § 3 i 398²¹

wystarczającej orientacji w przebiegu postępowania. Rozwiązanie to należy stosować w wyważony sposób, aby nie przerodziło się w obowiązek. Z kolei w § 6 art. 357 k.p.c. wprowadzono konstrukcję odwrotną, pozwalającą na odstąpienie od uzasadnienia, mimo że postanowienie podlega zaskarżeniu. Przy wydaniu postanowienia podlegającego zaskarżeniu sąd może, według swej oceny opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy, postanowić o odstąpieniu od jego uzasadnienia, jeżeli w całości uwzględni zawarty w piśmie procesowym wniosek strony i podzieli argumenty strony przytoczone na jego poparcie. W postanowieniu należy powołać to pismo. Tym samym odstąpienie takie, skoro wpływa na tok postępowania, powinno nastąpić w drodze odrębnego rozstrzygnięcia mającego postać niezaskarżalnego postanowienia, wydawanego wraz z wydaniem właściwego postanowienia, w którym należy oznaczyć pismo, w którym uwzględniona argumentacja została przedstawiona. Jeżeli pismo to zostanie doręczone stronie później niż postanowienie, termin do złożenia zażalenia biegnie od dnia doręczenia tego pisma – za: A. Zieliński, K. Flaga-Gieruszyńska, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, 2022, Legalis.

⁶ Zob. ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 2257), dalej jako u.k.s.c.

⁷ Druk Sejmu VIII kadencji nr 3137, s. 72.

w zw. z art. 373 k.p.c.⁸). W judykaturze Sądu Najwyższego podnoszono także, że przyjęte przez ustawodawcę nowe rozwiązania prawne, polegające w szczególności na eliminacji możliwości wniesienia apelacji i zażalenia, bezpośrednio nawiązują do zasad obowiązujących przy wnoszeniu skargi kasacyjnej. Wyjaśniono, że strona mająca zamiar zaskarżenia prawomocnego orzeczenia sądu II instancji skargą kasacyjną zobowiązana była i nadal jest do uprzedniego złożenia wniosku o doręczenie tego orzeczenia z uzasadnieniem na podstawie art. 387 § 3 k.p.c., gdyż wskazany w art. 398⁵ § 1 k.p.c. termin rozpoczyna swój bieg dopiero od dnia prawidłowego doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem stronie, która tego zażądała⁹. Co więcej, wskazywano, że jeżeli strona nie wystąpiła z takim żądaniem, przewidziany w art. 398⁵ § 1 k.p.c. dwumiesięczny termin nie rozpoczyna biegu, a tym samym nie jest możliwe skuteczne wniesienie przez ten podmiot skargi kasacyjnej, w takiej sytuacji skarga kasacyjna podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna¹⁰. W związku z tym przeniesienie tych zasad na grunt zwykłych środków zaskarżenia (zażalenia) oznacza, że *de lege lata* złożenie przez stronę wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia i doręczenie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem stanowi bezwzględną przesłankę skuteczności wniesienia zażalenia, albowiem dopiero doręczenie (na wniosek strony) odpisu orzeczenia z uzasadnieniem powoduje otwarcie przewidzianego w art. 394 § 2 k.p.c. tygodniowego terminu do złożenia zażalenia (z wyjątkiem wskazanym w art. 394 § 2 zd. 2 w zw. z art. 357 § 6 k.p.c.). Pogląd ten słusznie jest także aprobowany w aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego¹¹.

Poczynione uwagi skłaniają także do refleksji nad apelacją w kontekście możliwości jej wniesienia wprost. Zgodnie z art. 369 § 1 k.p.c. apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem. Wskutek istniejącej regulacji w omawianym przepisie ustawodawca zrezygnował z możliwości wniesienia apelacji wprost, czyli bez uprzedniego żądania przez stronę sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku. Jak wskazuje się w piśmiennictwie w aktualnym stanie prawnym możliwe jest wniesienie apelacji jedynie po uprzednim zażądaniu przez stronę doręczenia jej wyroku z uzasadnieniem

⁸ Por. postanowienie SN z 17 grudnia 2020 r., sygn. akt II CZ 53/20, Legalis nr 2521445, uchwała SN z 28 maja 2021 r., sygn. akt III CZP 26/20, Biuletyn Izby Cywilnej SN, nr 6, s. 6.

⁹ Por. postanowienia SN: z 11 grudnia 1996 r., sygn. akt I PKN 45/96, OSNP 1997, Nr 14, poz. 254; z 14 września 2006 r., sygn. akt III CZ 54/06, Legalis nr 173368; z 28 marca 2007 r., sygn. akt III CSK 66/07, Legalis nr 158064; z 26 sierpnia 2008 r., sygn. akt I CSK 342/08, Legalis 150541; z 14 września 2004 r., sygn. akt III CZ 74/04, Legalis nr 71853; z 8 listopada 2013 r., sygn. akt II UZ 58/13, Legalis nr 741899.

¹⁰ Por. postanowienie SN z 8 grudnia 1999 r., sygn. akt II CKU 162/97, „Prokuratura i Prawo” 2000, Nr 6, poz. 30; z 29 kwietnia 2015 r., sygn. akt IV CZ 8/15, Legalis nr 1260060 oraz z 20 grudnia 2013 r., sygn. akt III CSK 322/13, Legalis nr 819291.

¹¹ Por. przykładowo uchwałę SN z 2 lipca 2021 r., sygn. akt III CZP 38/20, Legalis nr 2590935.

(art. 328 § 1 k.p.c.). W przypadkach gdy wyrok doręcza się z urzędu, termin do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem liczy się od dnia doręczenia wyroku (art. 328 § 2 k.p.c.). Wobec tego zgłoszenie przez stronę wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, o którym stanowi art. 328 k.p.c., jest warunkiem *sine qua non* dopuszczalności wniesienia apelacji. Strona, chcąc zaskarżyć wyrok, musi złożyć wniosek o doręczenie jej orzeczenia wraz z pisemnym uzasadnieniem. Brak wyczerpania tego trybu powoduje, że apelacja jest niedopuszczalna i podlegałaby odrzuceniu (art. 373 § 1 k.p.c.)¹².

Konsekwencje prawne wywołane niezgodne z art. 357 § 2 i 21 k.p.c. doręczeniem stronie przez sąd z urzędu odpisu postanowienia z uzasadnieniem sporządzonym bez wniosku strony w aspekcie możliwości oraz dopuszczalności zaskarżenia tego postanowienia

Kolejne wątpliwości mogą się pojawiać w związku z wadliwym, podyktowanym błędem sądu doręczeniem stronie z urzędu odpisu postanowienia z uzasadnieniem. Jak podkreśla się, taka wadliwość sądu, który wbrew treści art. 357 § 2¹ k.p.c. z urzędu doręczy uzasadnienie postanowienia, nie sanuje braku obligatoryjnego wniosku strony o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie odpisu postanowienia z uzasadnieniem, a ty samym nie otwiera stronie tygodniowego terminu do złożenia zażalenia. Ponieważ art. 394 § 2 k.p.c. jest ściśle powiązany z art. 357 k.p.c., nie można uznać, że mieści się w nim przypadek błędnego uzasadnienia postanowienia z urzędu. Wprowadzenie strony w błąd doręczeniem z urzędu orzeczenia z uzasadnieniem nie może sprzecznie z prawem powodować rozpoczęcia biegu terminu do wniesienia zażalenia. Kluczowe znaczenie w tym zakresie ma przypisanie przez ustawodawcę konstytutywnego skutku samemu wnioskowi o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia. Wniosek o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem jest obecnie czynnością procesową strony, wywołującą konkretne skutki procesowe¹³. Jest to konsekwencja omówionego wyżej, wprowadzonego ustawą nowelizacyjną, nowego modelu uzasadniania, doręczania oraz zaskarżania postanowień wydanych na posiedzeniu niejawnym. W obowiązującym stanie prawnym złożenie przez stronę wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia i jego doręczenie

¹² Tak: Radkiewicz, [w:] K. Flaga-Gieruszyńska (red.), *Postępowanie w sprawach gospodarczych. Komentarz do wybranych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego*, Warszawa 2021, s. 150.

¹³ Pogląd ten znajduje potwierdzenie w uchwale SN z 20 sierpnia 2021 r., sygn. akt III CZP 59/20, Legalis nr 25214445, w której stwierdzono, że zażalenie wniesione w terminie tygodniowym od dnia doręczenia odpisu postanowienia z uzasadnieniem, mimo niezgłoszenia wniosku, o którym mowa w art. 357 § 21 k.p.c., podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne.

z uzasadnieniem stanowi zatem czynność procesową strony, uruchamiającą postępowanie odwoławcze, która nie może być zastąpiona działaniem sądu.

Podsumowanie

Uwagi zawarte w opracowaniu nie wyczerpują rzecz jasna całości zagadnień związanych z problematyką dotyczącą wniesienia środków zaskarżenia wprost, tj. z pominięciem uprzedniego złożenia wniosku o uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia. Nie było to zresztą jego celem. Chodziło bowiem bardziej o spojrzenie na omawiane kwestie w świetle aktualnego stanu orzecznictwa Sądu Najwyższego. Niezależnie jakie wątpliwości wywołuje ocena takiej sytuacji, to w aktualnej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego pojawiła, jak się zdaje, ugruntowana tendencja do uznania, że zarówno co do apelacji, jak i zażalenia przyjęto, że termin do wniesienia tych środków odwoławczych otwiera się od doręczenia wyroku lub postanowienia z uzasadnieniem, chyba że w przypadku zażalenia, wydając postanowienie, sąd odstąpił od jego uzasadnienia (art. 369 § 1 i art. 394 § 2 k.p.c.). W rezultacie model postępowania odwoławczego w aktualnym stanie prawnym uległ istotnej zmianie i za zasadę uznano niedopuszczalność bezpośredniego wnoszenia środków odwoławczych z pominięciem uprzedniego złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem. Równocześnie ustawą nowelizującą zmodyfikowano reguły sporządzania uzasadnienia wyroku i postanowienia, uzależniając w obu przypadkach sporządzenie i doręczenie uzasadnienia od żądania strony (art. 328 § 1 i art. 357 § 21 k.p.c.).

Na zakończenie niepodobna nie zauważyć, że wadliwe doręczenie stronie przez sąd z urzędu odpisu postanowienia z uzasadnieniem nie sanuje braku obligatoryjnego wniosku strony o sporządzenie uzasadnienia i nie otwiera stronie tygodniowego terminu do złożenia zażalenia.

Wykaz literatury

- Dziembowska M., *Przyspieszenie postępowania jako cel zmiany postępowania zażaleniowego po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego z dnia 4 lipca 2019 r.*, „Studia Prawnoustrojowe” 2021, nr 53.
- Flaga-Gieruszyńska K., Zieliński A., *Zażalenie w postępowaniu cywilnym. Komentarz praktyczny z orzecznictwem. Wzory pism procesowych*, C.H. Beck, Warszawa 2020.
- Radkiewicz T., [w:] K. Flaga-Gieruszyńska (red.), *Postępowanie w sprawach gospodarczych. Komentarz do wybranych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego*, C.H. Beck, Warszawa 2021.
- Zieliński A., Flaga-Gieruszyńska K., *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, 2022, Legalis.

Summary

Rejection of the complaint in the light of the Act of 4 July 2019 amending the Code of Civil Procedure and certain other acts – selected issues

Keywords: appeal procedure, application for a statement of reasons for a decision, complaint, appeal, cassation appeal.

The Act of 4 July 2019 amending the Code of Civil Procedure and some other acts introduced several changes to the civil law procedure, including the method of justifying, delivering and appealing against court judgments issued both in open and closed court sessions. The publication aims to indicate the effects of these changes in the scope of the rules of submitting appeals in the light of the judicature of the Supreme Court. The author's analysis of the jurisprudence shows that in the case of both – the appeal and the complaint – it has been assumed that the deadline for submitting these appeals opens from the date of delivery of the judgment or the court order with the justification, unless – in the case of a complaint – when issuing a decision, the court waived the justification (Article 369 Clause 1 and Article 394 Clause 2 of the Code of Civil Procedure). At the same time, the rules for preparing the rationale for the judgment and the decision were modified, making the preparation and delivery of the justification dependent in both cases on the party's request (Article 328 Clause 1 and Article 357 Clause 21 of the Code of Civil Procedure). As a result, the direct submitting of appeals was deemed to be inadmissible, i.e. without the prior submission of an application for the preparation of a justification and delivery of the judgment with justification.